

## Werkvormen voor samenwerkend leren

### 1. Koppen bij elkaar: Tweetalgesprek met maatjes

De leerkracht laat de kinderen even in tweetallen over een onderwerp overleggen, bijvoorbeeld met een schoudermaatje

### 2. Rondpraat

Kinderen mogen in groepjes om beurten over een onderwerp hun zegje doen

### 3. Om-de-beurt (Rallyrobin, 1994)

De leerkracht stelt vragen met meerdere, korte antwoordmogelijkheden. De leerlingen zitten in tweetallen en geven om beurt een antwoord. Het geven van antwoorden mag ook kort voorbereid worden door de tweetallen.

### 4. Check in duo's

Leerlingen werken eerst zelfstandig aan een opdracht. Dan gaan ze in tweetallen elkaars punten bespreken.

### 5. Tutoring

Een leerling krijgt een tutor, die om hulp gevraagd kan worden. Aan tutoring is een 'opleiding' gekoppeld van de tutor.

### 6. Woordenweb

Om te brainstormen over een onderwerp maken de leerlingen in een groepje een woordenweb.

### 7. Duo-lezen

Kinderen lezen in tweetallen.

### 8. Placemat

Na in groepjes van vier in de hoeken van een vel papier individueel gebrainstormd te hebben, bespreekt de groep wat er gemeenschappelijk is. Dat wordt in het midden van het vel geschreven.

### 9. Stickerparade

Kinderen krijgen tien stickers en mogen stickers bij uitspraken plakken. Zo kan bepaald worden wat de klas het belangrijkste vindt.

### 10. Denktank

Kinderen moeten in groepjes van vier een probleem bespreken. Een woordvoerder van de groep vertelt vervolgens de oplossing van de groep voor de klas. Je kunt per groepje voor dezelfde of voor verschillende problemen kiezen.

### 11. Denken, delen, uitwisselen (Think-Pair-Share)

Om alle leerlingen te betrekken bij de les moeten alle leerlingen eerst zelf nadenken over het onderwerp van de les. Vervolgens wordt deze informatie gedeeld in de groepjes, waarna er klassikaal uitgewisseld wordt. Zo zijn ook alle zwakke leerlingen in de klassikale uitwisseling aan te spreken.

## 12. Bouwsteen

De klas wordt ingedeeld in groepjes, die elk een opdracht krijgen. De opdracht wordt in de groepjes verder verdeeld. Elk kind krijgt zo de verantwoordelijkheid voor een deel van het geheel. De delen worden per groepje verzameld en uiteindelijk voor de hele klas verzameld.

## 13. Experts

De leerstof wordt in twee, drie of vier gelijke delen verdeeld. Kinderen bestuderen elk een stuk. Daarna gaan ze elkaar informeren over de eigen delen van de leerstof.

## 14. Expertstelsysteem

De klas wordt in groepen verdeeld. Deze groepen bestuderen een deel van de leerstof. Vervolgens worden er nieuwe groepjes gemaakt. In die nieuwe groepjes is iedereen expert over het onderwerp dat in de eerste groep uitgezocht is. De experts informeren elkaar over de gevonden gegevens. Tot slot is de hele klas over alles op de hoogte.

## 15. Verhalend ontwerpen

Storyline approach. De leerkracht brengt een authentieke leersituatie in aan de hand waarvan samen met de klas (en in groepjes) vragen geformuleerd worden, die uitgangspunt worden voor het onderwijs.

## 16. Mixed Tweetalgesprek

De kinderen lopen rond op muziek en denken na over de vraag die aan de groep gesteld is. Als de muziek stopt staan ze tegenover een willekeurig iemand. Met hem of haar wordt kort over het onderwerp uitgewisseld. Ze onthouden wat de ander verteld heeft. Als de muziek weer klinkt lopen ze weer verder door de klas. Vervolgens wordt met een tweede persoon uitgewisseld. Vervolgens schrijven ze op een blaadje wat ze zelf al wisten en wat ze van een ander gehoord hebben. De persoonlijke lijstjes worden in de tafelgroepen uitgewisseld.

## 17. Dobbelen

Maak twee dobbelstenen. Een met vragen: wat, waarom, waar, wanneer, hoe en wie en een met: maakt, vindt, wordt, is, doet, geeft.

## 18. Binnen-/Buitenkring

Er worden twee kringen gemaakt, een binnen- en buitenkring. Deze kunnen verschillende taken in het gesprek krijgen.

## 19. Drie-faseninterview

De kinderen zitten in groepjes van 4, maar werken eerst in tweetallen. Stap 1: Een kind interviewt een tweede; stap 2: de rollen worden omgedraaid; stap 3: de leerlingen doen een 'rond praat', waarbij ieder om beurten aan het team vertelt wat hij heeft geleerd van het interview.

## 20. Tweepraat

Geef in koppels mondeling om de beurt ieder vijf keer een kort antwoord. Vat (kort) samen welke ideeën er waren. Zoek daarna een nieuwe partner en doe

hetzelfde.

#### 21. Genummerde hoofden (numbered Head Together)

De kinderen in tafelgroepen worden genummerd. Vervolgens wordt klassikaal een opdracht verstrekt. De tafelgroepjes zorgen ervoor dat iedereen van de groep een antwoord kan geven. Tot slot noemt de leerkracht een nummer. Elk kind uit een tafelgroep met dat nummer wordt over de opdracht het woord gegeven.

22. ..

Rene Berends, Januari 2007